

Tabula

Núm. 5 · Any II

2010

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació

CRP

Centre de Recursos Pedagògics del Tarragonès
Tarragona

EDUCACIÓ INFANTIL

LA KINESIOLOGIA EDUCATIVA AL CEIP OLGA XIRINACS

✓ **Equip de mestres de l'Escola Olga Xirinacs i Cristina Cosials, pedagoga i especialista en Kinesiologia educativa**

UNA PROPOSTA DE TREBALL A EDUCACIÓ INFANTIL

Contagiades per l'entusiasme amb què algunes mestres d'altres escoles ens havien explicat l'experiència d'introduir al grup-classe alguns exercicis de kinesiologia, i aconsellades per la nostra referent a l'EAP, vam posar-nos en contacte amb Cristina Cosials, pedagoga i especialista en kinesiologia escolar. Enguany, i gràcies a l'Institut Municipal d'Educació, podem donar continuïtat al projecte engegat el curs passat i comptem amb l'assessorament setmanal d'una especialista en aquest mètode.

ANEM A PAMS...

Des de la perspectiva de la kinesiologia educativa, l'etapa 0-6 anys és molt important en el procés maduratiu del nen, per tal de desenvolupar i organitzar una bona simetria funcional que faciliti els processos d'integració global i posterior lateralització.

Molt bé, però... la kinesiologia educativa, o la gimnàstica cerebral, exactament què és?

Per poder desenvolupar correctament qualsevol procés d'aprenentatge ens cal integrar les dues vies visuals per tal d'accedir a una correcta visió estereoscòpica. Les dues vies auditives han de poder treballar de manera integrada per tal de proporcionar una escolta estèreo; així mateix també cal l'especialització manual en coordinació amb les funcions anteriors; i, en general, tot el nostre cos ha de

poder actuar i interactuar de manera harmònica i ordenada en l'execució de qualsevol tasca.

Tots aquests processos es desenvolupen de manera espontània al llarg del procés maduratiu, però tanmateix, en aquells nens que per condicionants propis o externs no es desenvolupen i/o no s'integren correctament, es poden donar certes dificultats en la gestió dels aprenentatges.

Sí, sí, d'acord, però... la kinesiologia educativa, o la gimnàstica cerebral, exactament, què és?

Des de la perspectiva de la kinesiologia educativa és bàsic un treball d'estimulació i integració de totes aquestes funcions, mitjançant uns EXERCICIS MOTRIUS breus, senzills i sovintejats.

La tècnica posa un accent intencionat en el treball d'estimulació del COS CALLÓS, l'activació de moviments HOMOLATERALS I CONTRALATERALS i la RESPIRACIÓ com a eina específica d'activació i d'integració dels hemisferis a nivell cortical, de les estructures límbiques relacionades amb processos de memòria i selecció dels inputs sensorials; i també de les estructures més profundes —a nivell de control motor— relacionades amb la seqüenciació, el ritme intern i la respiració.

I TOT AIXÒ PER A QUÈ HO VOLEM...

En l'àmbit de l'aprenentatge, les funcions d'aquesta estructura estarien relacionades amb la capacitat d'integrar aspectes lineals i globals de la realitat, de relacionar el detall i el context, el raonament lògic i el raonament abstracte, la reversibilitat dels processos i la ubicació espai-temporal de les experiències, la integració de vivències en relació al propi jo, etc.

Per tant, l'aplicació de la kinesiologia educativa en aquesta etapa obre una perspectiva nova en el treball

d'acompanyament del processos maduratius dels alumnes i l'atenció a la diversitat EN L'ETAPA D'EDUCACIÓ INFANTIL.

I TOT AIXÒ A QUI VA ADREÇAT...

El que és molt positiu de la kinesiologia és que pot anar bé tant a l'alumne amb serioses dificultats per a l'aprenentatge, la concentració, la relaxació, l'orientació, com per al que té molt millor assolides totes aquestes estratègies d'acció; per tant, tot el grup en surt beneficiat.

Els exercicis de kinesiologia són també molt profitosos per a aquell grup d'alumnat que, tot i que normalment té dificultats per centrar-se, per coordinar, per estructurar-se mentalment, etc., no té prou dificultats com per ser enviat a l'especialista de l'EAP, i això fa que curs rere curs arrossegui aquestes mancances fins que, probablement, ja sigui massa tard. S'ha constatat també un canvi molt favorable d'actitud envers l'escola quan el treball de circuits ha estat resolt.

La introducció d'aquestes pràctiques en el context escolar pot contribuir al desenvolupament harmònic del nen, reconduir i/o prevenir certes dificultats en el seu inici dins l'aula i donar suport i complementar aquelles actuacions necessàries en alumnes amb necessitats educatives.

A més, tot i ser una tasca que podríem entendre com a monòtona i repetitiva, els infants la incorporen perfectament, la gaudeixen i molt sovint la demanen als mestres. Són plenament conscient que allò «els va bé». Les famílies n'estan informades i estan satisfetes amb el treball que es duu a terme.

PER TANT...

- Volem afavorir, a través d'un treball psicomotriu, les bases neuromotrius del moviment, el ritme i la coordinació corporal.

- Pretenem estimular la integració de les funcions sensorials i corporals relacionades amb els processos d'aprenentatge de l'etapa 3-6 anys d'acord amb aquesta fase de desenvolupament maduratiu.
- Cerquem afavorir la integració de les funcions sensorials i corporals relacionades amb els processos d'aprenentatge de l'etapa 3-6 anys, segon cicle d'Educació Infantil.

- Aquesta actuació té la finalitat de captar les dificultats específiques del procés, en relació al treball que s'està desenvolupant amb el grup; d'establir un programa específic en el cas que ho requereixi i orientar el tutor en el treball dins l'aula.

Cada aula és un món i cada alumne té múltiples circumstàncies que el defineixen. Precisament per aquesta raó la kinesiologia educativa resulta una bona eina d'atenció a la diversitat individual des del treball grupal.

COM HO ESTEM PORTANT A TERME...

- Es realitzen petites pràctiques al llarg de la jornada escolar, sempre relacionades amb moments de preparació de l'activitat. Aquestes pràctiques no superen els 4 o 5 minuts, sempre en funció del grup i les necessitats del moment.

- Els infants coneixen una bateria d'exercicis molt senzills que practicats correctament, en un clima de silenci —que afavoreix la reflexió—, concentració i consciència respiratòria, els són molt profitosos. Durant la realització de l'exercici —un per a cada circumstància— posem l'accent en les actituds de SILENCI, D'ESCOLTA, D'ATENCIÓ, i RESPECTE.

- Comptem amb un assessorament setmanal on es determina la pràctica a desenvolupar, es fa un seguiment individual i grupal del procés d'integració dels exercicis i una intervenció individual específica en aquells casos que, d'acord amb l'equip directiu i els serveis especialitzats, es considerin d'actuació prioritària.

- L'actuació del professional es desenvolupa dins l'aula, menys en aquells casos que demanen una atenció específica.

Amb la kinesiologia educativa pretenem que el nen/a es conegui i reconegui, s'accepti i evolucioni, aprengui a aprendre i es faci autònom i que l'ús d'aquesta eina verbal de comunicació sigui molt enriquidora i satisfactòria, tant per a infants com per a adults.

Si voleu saber-ne més... el CRP del Tarragonès ofereix cursos sobre el tema i també l'Associació de Mestres Rosa Sensat, a Barcelona. Trobem que els que us assenyalam són llibres interessants:

PAUL Y GAIL DENNISON: *Brain gym. Aprendizaje de todo el cerebro*. Ed. Robin Book

MARIE JOSEPH CHALVIN: *Los dos cerebros en el aula*. Tea Ediciones, 1999

SARAH-JAYNE BLAKEMORE/UTA FRITH: *Como aprende el cerebro. Las claves para la educación*. Ed. Ariel, 2006

JORGE FERRÉ VECIANA I ELISA ARIBAU: *El desarrollo neurofuncional del niño y sus trastornos. Visión aprendizaje y otras funciones cognitivas*. Ed. Lebon, Barcelona, 2006

JORGE FERRÉ, VÍCTOR CASAPRIMA, JORGE CATALÁN, JOSÉ V. MONTBIELA: *El desarrollo de la lateralidad infantil. Niño diestro-niño zurdo*. Lebon. Barcelona, 2006

